

Bydgoszcz, 24 października 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.10.2023.TŁ.MGł

**Pani
Aleksandra Stejuk
Kierownik
Domu Pomocy Społecznej
„Promień Życia” w Bydgoszczy**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn.zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 30 maja 2023 r., 6 i 27 czerwca 2023 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” w Bydgoszczy – zwanym dalej również Domem, DPS lub jednostką kontrolowaną.

Zakres ww. kontroli obejmował zbadanie standardu jakości świadczonych usług opiekuńczych, wspomagających i bytowych wobec mieszkańców Domu, w związku z powzięciem informacji o występujących nieprawidłowościach w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji mieszkanki [REDAKTOWANE].

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Kontrolą objęto stan bieżący. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli.

Przedmiotowy protokół w dniu 11 września 2023 r. został odebrany przez stronę, nie został jednak podpisany przez Kierownika jednostki kontrolowanej. Pismem z dnia 15 września 2023 r. wniesiono zastrzeżenia do protokołu. W odpowiedzi na ww. zastrzeżenia zespół kontrolny wskazał, iż nie znalazł podstaw do zmiany treści opracowanego protokołu.

Dom Pomocy Społecznej „Promień Życia” w Bydgoszczy przy ul. Łomżyńskiej 54 wpisany został do Rejestru Domów Pomocy Społecznej prowadzonego przez Wojewodę

Kujawsko-Pomorskiego i posiada zezwolenie wydane na czas nieokreślony, na prowadzenie Domu dla osób przewlekle somatycznie chorych, z liczbą miejsc rzeczywistych 142.

Zespół kontrolny ustalił, iż w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w jednostce w DPS zamieszkiwało 140 osób, w tym 16 osób w sekcji MAGNOLIA.

Uchwałą nr XXIX/528/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie utworzenia Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy, z dniem 1 lipca 2016 r. został utworzony Zespół Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy. W skład ww. Zespołu wchodzi między innymi Dom Pomocy Społecznej „Promień Życia”. Podstawę prawną funkcjonowania jednostki stanowią statut Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy, uchwalony Uchwałą nr XXIX/528/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 kwietnia 2016 r., Regulamin organizacyjny Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” wprowadzony Zarządzeniem nr 2/16 Dyrektora Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy oraz Regulamin Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” wprowadzony Zarządzeniem nr 30/2021 Dyrektora Zespołu Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy.

Z akt kontroli wynika, iż w Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” w Bydgoszczy zatrudnionych jest 70 pracowników na pełen etat wchodzących w skład Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego, w tym Kierownik jednostki, który został nieprawidłowo wykazany do wyliczenia wskaźnika. Kierownik Domu odpowiada za całokształt pracy w jednostce i nie może pełnić funkcji pracownika pierwszego kontaktu. Wskaźnik zatrudnienia wyliczony na podstawie dokumentacji przedłożonej przez Kierownika Domu wynosi 0,49 ($69 \div 140$), a zatem nie spełnia wymogu określonego w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, iż dostęp do pomieszczeń w Sekcji MAGNOLIA jest utrudniony, ponieważ drzwi otwierane są za pomocą kodu. Powyższe wskazuje na nie wykonanie jednego z zaleceń pokontrolnych z dnia 17 stycznia 2023 r., tj.: „3. *Udostępnić pomieszczenia ogólnodostępne dla mieszkańców sekcji Magnolia. Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki*”. W dniu 12 czerwca 2023 r. Kierownik Domu oświadczyła, iż 11 mieszkańców Sekcji Magnolia posiada sądowe ograniczenia wyjść poza teren DPS, natomiast pozostałe 5 osób, ograniczeń wyjść nie posiada. Cztery mieszkanki są osobami z otępieniem lub otępieniem w chorobie Alzheimera. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wszyscy mieszkańcy, winni mieć możliwość swobodnego poruszania się po całym Domu i korzystania z pomieszczeń ogólnodostępnych. Należy nadmienić, iż mieszkańcy

z „ograniczeniami wyjść” mają „ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej”. Ograniczenie to nie dotyczy pomieszczeń wewnątrz budynku.

Ustalono, że pokoje mieszkańców zaopatrzone są w bezprzewodowy system przyzywowo-alarmowy. Jednak podczas oględzin pokoi położonych w Sekcji MAGNOLIA zespół kontrolny stwierdził, iż nie wszyscy mieszkańcy mogli z niego korzystać. Na zaistniałą sytuację zwrócono uwagę kierownikowi Domu. Podczas kolejnej wizyty w jednostce ustalono, że wszyscy mieszkańcy Sekcji MAGNOLIA mieli dostęp do systemu i mogli z niego skorzystać. Poza tym w trakcie oględzin budynku inspektorzy ustalili, iż pokój nr 5 w Sekcji MAGNOLIA zamieszkiwały 4 osoby, z których nie wszystkie były leżące.

W zakresie sytuacji [REDAKTOWANO] zespół kontrolny ustalił, iż ww. urodzona 2 sierpnia 1946 r., przebywa w Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” od 28 grudnia 2016 r. Ww. jest osobą przewlekle chorą, leżącą, po przebyciu zawale mózgu. Klientka posiada orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności zaliczające ją do [REDAKTOWANO] Ww. nie jest osobą ubezwłasnowolnioną. Z wyjaśnień [REDAKTOWANO] DPS wynika, iż „(...) Na terenie domu [REDAKTOWANO] ma realizowany proces aktywizacji, przez elementy rehabilitacji przyłóżkowej”. [REDAKTOWANO] korzysta z rehabilitacji proponowanej przez Dom oraz z rehabilitacji z NFZ, przysługującej osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Od 17 marca 2023 r. ww. ma zapewnioną również rehabilitację przez prywatnego fizjoterapeutę, na co wyraziła zgodę Kierownik Domu. Zdaniem [REDAKTOWANO] fizjoterapeuty zatrudnionego przez jednostkę, klientka nie zawsze współpracowała podczas rehabilitacji, często zgłaszała dolegliwości bólowe, co potwierdziła w opinii z dnia 30 maja 2023 r. cyt.: „Mieszkanka zależnie od stanu psychofizycznego podczas ćwiczeń czasami chętnie współpracuje. innym razem wymagała zachęcania. Tłumaczono potrzebą ćwiczeń czynnych i wspomaganych kończyny górnej prawej celem utrzymania jej funkcjonalności samoobsługowej np. samodzielnego spożywania posiłków. Podczas ćwiczeń biernych lewych kończyn niedowładnych bardzo bólowa, zanosi się płaczem i krzyczy, prosząc o przestanie. Bardzo niechętna i bólowa podczas zmiany pozycji ciała na bok, nie współpracuje”. W związku z powyższym Dom wystąpił o zaświadczenie do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o braku przeciwwskazań do pionizacji na wózek. Jak wynika z informacji z dnia 30 maja 2023 r. Kierownika Domu: „(...) Prywatny rehabilitant rozpoczął pionizację [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] do etapu siedzenia na wózku inwalidzkim. Wnuczka mieszkanki w rozmowie z Kierownikiem Domu wyraziła prośbę o pionizowanie Babci również przez rehabilitantki w Domu Pomocy Społecznej. [REDAKTOWANO] została przekazana przez Kierownika informacja, że wystąpimy do lekarza POZ o opinię na temat oczekiwanych przez nią działań

w zakresie pionizacji. Zdaniem rehabilitantów Domu Pomocy Społecznej występują obawy co do wpływu pionizacji na stan zdrowia naszej mieszkanki. Ze względu na dotychczasowe funkcjonowanie [REDAKTOWANE] dużą bólowość przy zmianach pozycji oraz fakt, że od momentu przyjęcia do placówki (2016 rok) funkcjonowała jako osoba leżąca. Należy zaznaczyć, że kilka lat temu były podejmowane próby pionizacji, ale ze względu na dużą bólowość mieszkanki, wywołującą krzyk oraz złe samopoczucie zostały zaprzestane”.

W trakcie trwania czynności kontrolnych w jednostce lekarz POZ wydał opinię o możliwości pionizacji pacjentki pod kontrolą pomiarów ciśnienia tętniczego oraz saturacji. Próba pionizacji przez fizjoterapeutę zatrudnionego przez DPS nie powiodła się ze względu na nieprawidłowe ciśnienie mieszkanki, co zostało zgłoszone lekarzowi pierwszego kontaktu [REDAKTOWANE]. Lekarz w dniu 2 czerwca 2023 r. wystawił pacjentce skierowanie do szpitala na oddział rehabilitacji z adnotacją: „nieudana próba pionizacji, nie zaleca się dalszej pionizacji ambulatoryjnie, skierowanie do szpitala”.

Zespół inspektorów ustalił, iż jednostka nie posiada stosownej procedury regulującej korzystanie przez mieszkańców z rehabilitacji zewnętrznych oraz nie posiada żadnej dokumentacji w tym zakresie, tj. z rehabilitacji zewnętrznych prowadzonych przez NFZ i prywatnego fizjoterapeutę. Inspektorom przekazano notatkę z dnia 31 maja 2023 r. [REDAKTOWANE] radcy prawnego cyt.: „ZDPSiOW w Bydgoszczy nie jest podmiotem leczniczym na gruncie ustawy o działalności leczniczej. Dlatego też, ewentualne uwagi, czy zastrzeżenia co do sposobu udzielania świadczeń zdrowotnych, podopiecznym Zespołu, kierować należy do np. lekarza pierwszego kontaktu, sprawującego opiekę nad danym podopiecznym”. DPS, wyrażając zgodę na korzystanie z rehabilitacji prowadzonej przez podmioty zewnętrzne, winien mieć kontrolę nad stanem zdrowia mieszkańców. W związku z tym wskazane jest, aby Dom każdorazowo korzystając z rehabilitacji zewnętrznych, pozyskiwał również dokumentację w tym zakresie za pisemną zgodą mieszkańca. Powyższe związane jest z całokształtem sprawowanej opieki i odpowiedzialności jaką ponosi Dom za osoby w nim przebywające.. Wskazane byłoby opracowanie w tym zakresie stosownej procedury, aby kontrolować procesy rehabilitacji świadczone przez Dom i podmioty zewnętrzne celem ich koordynacji.

Zespół kontrolny ustalił, iż [REDAKTOWANE] była pogodna, zadbana, czysta. Inspektorzy nie stwierdzili żadnych zaniedbań w opiece i pielęgnacji klientki. Ww. ma problem z „wrastającymi” paznokciami od stóp. W związku z zarzutami rodziny w tym zakresie, inspektorzy poprosili o pisemne wyjaśnienie dotyczące pielęgnacji stóp klientki. Dnia 12 czerwca 2023 r. kierownik Domu wyjaśniła: „(...) pielęgnacja paznokci u Mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Promień Życia” jest realizowana zgodnie

z obowiązująca procedurą kąpieli podczas każdej kąpieli mieszkańca. Kąpiele odbywają się zgodnie z harmonogramem. W obowiązującej procedurze zawarta jest informacja, że w przypadku paznokci trudnych do pielęgnacji: długich, twardych, wrośniętych należy kontaktować się z lekarzem i podologiem. W przypadku ██████████, Kierownik Sekcji Opieki zgłosił wnucze fakt potrzeby prywatnej wizyty podologa. Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych Mieszkańców dom pomocy społecznej umożliwi przeprowadzenie zabiegów podologa na terenie domu. Wizyta podologa jest płatna. Mieszkaniec lub rodzina musi wyrazić na nią zgodę”. Jak wynikało z informacji, które wpłynęły do tut. Wydziału w sprawie ██████████ ██████████ kontakt z „kierownictwem” mógł być utrudniony. Wyjaśnień w tej sprawie udzieliła ██████████ - Kierownik Sekcji Opieki dnia 30 maja 2023 r.: „Rodzina ma zapewniony kontakt z Kierownikiem Sekcji Opieki. Wnuczka każdorazowo kontaktowała się w różnych sprawach na przykład w sprawie prywatnej rehabilitacji, czy fryzjera. Czasami prośbę o kontakt przekazywała przez personel opiekuńczy przebywając w odwiedzinach u Babci. Każdorazowo po uzyskaniu informacji podchodziłam do pokoju ██████████ i rozmawiałam z rodziną. Nigdy nie usłyszałam aby rodzina chciała rozmawiać z Kierownikiem Domu lub Dyrekcją”. Mieszkancka funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług w oparciu o indywidualny plan wsparcia, który jest systematycznie aktualizowany.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia kontrolowany wycinek działalności jednostki **pozytywnie z uchybieniami**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca jednostce kontrolowanej:

1. Podjąć działania w celu dostosowania wskaźnika zatrudnienia ZTO zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki

2. Dostosować pokoje mieszkańców do wymogów § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, który stanowi, iż pokoje wieloosobowe (4) mogą zajmować jedynie osoby leżące.

Termin wykonania: niezwłocznie.

---

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

3. Kierować procesem rehabilitacji realizatorów zewnętrznych w sposób umożliwiający stałą kontrolę ich pracy na terenie Domu
Termin wykonania: niezwłocznie.
4. Udostępnić pomieszczenia ogólnodostępne dla mieszkańców Sekcji MAGNOLIA.
Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

W wyżej wymienionych kwestiach funkcjonowanie jednostki wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Jednocześnie nadmieniam, iż zalecenie pokontrolne, które zostało wydane jednostce w dniu 17 stycznia 2023 r. WPS.III.9421.3.1.58.2022.MG było tożsame z powyższym zaleceniem. Dotyczyło one: *Udostępnić pomieszczenia ogólnodostępne dla mieszkańców sekcji Magnolia*. Powyższe zalecenie nie zostało wykonane, co potwierdziły czynności kontrolne prowadzone w ww. jednostce. Mimo tego, że kontrola dotyczyła sytuacji [REDAKTOWANE] jednoznacznie pokazała, że jednostka kontrolowana nie zastosowała się do zaleceń organu kontrolnego.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne dotyczące nałożenia kary pieniężnej, z uwagi na nie wykonanie zaleceń pokontrolnych z dnia 17 stycznia 2023 r.

W wyżej wymienionych kwestiach działalność Domu wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia;
- 2) Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia;
- 3) w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków;
- 4) w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 1, kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń:

- 5) w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tej jednostki lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej;
- 6) organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z poważaniem

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau
Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat:
ul. Łomżyńska 54
85-001 Bydgoszcz,
2. Pani Emilia Nikodem-Boczek
Dyrektor Zespołu Domów Pomocy
Społecznej i Ośrodków Wsparcia w Bydgoszczy,
3. Pan Rafał Bruski
Prezydent Bydgoszczy.
- 4.A/a

